

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ

Ղ Ե Կ Ա Վ Ա Ր

Երևան – 10, Հանրապետության հրապարակ, Կառավարական տուն 1

« » հուլիսի 2018 թ.

N

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ - ԳԼԽԱՎՈՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ
պարոն ԱՐԱ ՍԱՂԱԹԵԼՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Սաղաթեյան

Համաձայն «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի 66-րդ և 77-րդ հոդվածների՝ Ձեզ ենք ներկայացնում՝

1) «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (Պ-329-11.06.2018-ԱՍ-011/0) վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության առաջարկությունները.

2) Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2018 թվականի հուլիսի 10-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ներկայացուցիչ (հարակից զեկուցող) նշանակելու մասին» N 929 - Ա որոշումը:

Հարգանքով՝

ԷԴՈՒԱՐԴ ԱՂԱԶԱՆՅԱՆ

«ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ (Պ-329-11.06.2018-ԱՍ-011/0) ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

«Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծով առաջարկվում է օրենքից հանել բաժնետերերի ժողովի՝ միանձնյա գործադիր մարմնի հետ կնքված պայմանագիրը ցանկացած ժամանակ լուծելու իրավունքի վերաբերյալ դրույթը (հոդված 1)՝ փոխարենը սահմանելով, որ միանձնյա գործադիր մարմնի հետ կնքված աշխատանքային պայմանագիրը լուծվում է Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքով սահմանված դեպքերում և կարգով (հոդված 2):

Այդ կապակցությամբ հարկ ենք համարում նշել, որ՝

«Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը չի պարտավորեցնում միանձնյա գործադիր մարմնի հետ կնքել միայն աշխատանքային պայմանագիր, այդ պայմանագիրը կարող է լինել նաև քաղաքացիաիրավական բնույթի, որտեղ պայմանագրի կողմերը, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 437-րդ հոդվածով նախատեսված պայմանագրի ազատության սկզբունքից ելնելով, օժտված են պայմանագրի պայմանները որոշելու ավելի մեծ հայեցողությամբ: Ուստի, առաջարկվում է «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 88-րդ հոդվածի 5-րդ մասը թողնել անփոփոխ:

Նախագծի հեղինակները նախագծի 2-րդ հոդվածով նախատեսված լրացման անհրաժեշտությունը հիմնավորել են նրանով, որ առկա կարգավորումը չի բխում Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրությամբ սահմանված պարտավորություններից: Այս առումով պետք է նշել, որ Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանն իր 2016 թվականի ՍԴՈ 1316 որոշմամբ դիրքորոշում է հայտնել առ այն, որ «Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքի 1-ին հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ «Աշխատանքային հարաբերությունների առանձին բնագավառների կարգավորման առանձնահատկությունները կարող են սահմանվել օրենքով: Ինչպես արդեն նշվել է, նման առանձնահատկություն է առկա «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 88-րդ հոդվածում: Այս հոդվածի 5-րդ մասն ըստ էության նախատեսում է բացառություն ընդհանուր կանոնից:»:

Նշված որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանն արձանագրել է, որ որպես օբյեկտիվ հիմք պետք է դիտել այն հանգամանքը, որ օրենքը բաժնետիրական ընկերության ժողովին տրամադրել է հայեցողական բնույթի բավականին լայն ազատություն, նկատի ունենալով երկու հանգամանք՝ այն, որ վերջինս պետք է օժտված լինի տնտեսական գործունեության ազատությամբ ու ազատ տնտեսական մրցակցության ապահովմամբ, և որ բաժնետիրական ընկերության տնօրենն ունի առանձնահատուկ կարգավիճակ. ի տարբերություն աշխատանքի շուկայում առկա այլ իրավահարաբերությունների, որտեղ, որպես կանոն, կատարված աշխատանքի գնահատման չափանիշն աշխատանքի որակն է, բաժնետիրական ընկերությունների միանձնյա գործադիր մարմնի կամ կոլեգիալ գործադիր մարմնի անդամների աշխատանքի գնահատականը հիմնականում կատարված աշխատանքի արդյունքն է, որի գնահատողն ընկերության բաժնետերերն են:

Նմանատիպ իրավական դիրքորոշում արտահայտված է նաև թիվ ԵԿԴ/1896/02/13 քաղաքացիական գործով Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանի 2015 թվականի դեկտեմբերի 28-ի որոշմամբ, համաձայն որի «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 88-րդ հոդվածի 5-րդ կետով ամրագրված դրույթը ձևակերպված է այնպիսի բավարար ճշգրտությամբ, որը թույլ է տալիս անձանց դրան համապատասխանեցնելու իրենց վարքագիծը, այն է՝ յուրաքանչյուր ոք հնարավորություն ունի կանխատեսելու այն հետևանքները, որոնք կարող է առաջացնել դրա գործողությունը: Այլ կերպ ասած՝ բաժնետիրական ընկերության հետ կնքելով պայմանագիր տնօրենը կարող է և պետք է կանխատեսի ընկերության կողմից ցանկացած ժամանակ պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման հնարավորության առկայությունը: Հետևաբար տվյալ դեպքում պետք է գործի այն կանխավարկածը, որ ստանձնելով ընկերության գործադիր մարմնի պաշտոնը, ֆիզիկական անձ տնօրենն արդեն իսկ տալիս է իր համաձայնությունն իր հետ կնքված պայմանագիրը ցանկացած պահի լուծելու վերաբերյալ»:

Անփոփելով վերը նշվածը՝ կարելի է եզրահանգել, որ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 88-րդ հոդվածի 5-րդ մասը չի հակասում աշխատանքային օրենսդրությանը, ավելին՝ հաշվի առնելով կազմակերպության գործադիր մարմնին տրված լայն լիազորությունների շրջանակը, պետք է ընկերության ժողովին հնարավորություն տրվի անհապաղ, առանց լրացուցիչ ժամանակ տրամադրելու դադարեցնելու գործադիր մարմնի լիազորությունները:

Ինչ վերաբերում է նախագծի հեղինակների մտահոգությանն առ այն, որ նշված կարգավորումը հակասում է Վերանայված Եվրոպական Սոցիալական Խարտիայի 24-րդ հոդվածին, որն ամրագրում է, որ «աշխատանքից ազատելու դեպքերում աշխատողների պաշտպանվածության իրավունքի արդյունավետ կիրառումն ապահովելու նպատակով

կողմերը պարտավորվում են ճանաչել՝ պատշաճ փոխհատուցման կամ այլ համապատասխան օգնության նկատմամբ այն աշխատողների իրավունքը, որոնք աշխատանքից ազատվել են առանց հիմնավորված պատճառի:», սպա հնարավոր հակասություններից խուսափելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն առաջարկում է նախագիծը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Նախագիծ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Օրենքի 88-րդ հոդվածը լրացնել 6-րդ մասով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«6. Միանձնյա գործադիր մարմնի հետ կնքված աշխատանքային պայմանագիրը պետք է պարունակի դրույթ պայմանագիրը սույն հոդվածի 5-րդ մասի ուժով լուծելու դեպքում անձին տրամադրվող փոխհատուցման չափի վերաբերյալ, որը չի կարող պակաս լինել աշխատանքային պայմանագրով նախատեսված մեկ ամսվա աշխատավարձից»: Աշխատանքային պայմանագրով փոխհատուցման չափ նախատեսված չլինելու դեպքում անձին տրամադրվում է փոխհատուցում աշխատանքային պայմանագրով նախատեսված մեկ ամսվա աշխատավարձի չափով:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող տասներորդ օրվանից:»:

Միևնույն ժամանակ, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն առաջարկում է նմանատիպ կարգավորում նախատեսել նաև «Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» օրենքում՝ հաշվի առնելով նմանատիպ խնդրի առկայությունը ՄՊԸ-ների կառավարման բնագավառում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

10 հուլիսի 2018 թվականի N 929 - Ա

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ (ՀԱՐԱԿԻՑ ԶԵԿՈՒՑՈՂ)
ՆՇԱՆԱԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հիմք ընդունելով «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» սահմանադրական օրենքի 66-րդ հոդվածի 2-րդ մասը՝

Արդարադատության նախարարի առաջին տեղակալ Արթուր Հովհաննիսյանին նշանակել Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովում «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում նախագիծը (Պ-329-11.06.2018-ԱԱ-011/0) քննարկելիս կատարարության ներկայացուցիչ (հարակից գեկուցող):

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏ

2018 թ. հուլիսի 10
Երևան

Ն. ՓԱՇԻՆՅԱՆ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2001 թվականի սեպտեմբերի 1-ի «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 88-րդ հոդվածի 5-րդ մասից հանել «միանձնյա գործադիր մարմնի» բառերը:

Հոդված 2. Օրենքի 88-րդ հոդվածը լրացնել 6-րդ մասով՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝
«6. Միանձնյա գործադիր մարմնի հետ կնքված աշխատանքային պայմանագիրը լուծվում է ՀՀ Աշխատանքային օրենսգրքով սահմանված դեպքերում և կարգով»:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող տասներորդ օրվանից:

Հիմնավորում

<<Բաժնետիրական ընկերությունների մասին>> ՀՀ 2001 թվականի սեպտեմբերի 1-ի օրենքը (այսուհետ՝ Օրենք) սահմանում է, որ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն՝ իր հոլովածներով) բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն իրավունք ունի ցանկացած ժամանակ միանձնյա լուծել գործադիր մարմնի, կոլեգիալ գործադիր մարմնի անդամների, կառավարիչ-կազմակերպության կամ կառավարչի հետ կնքված պայմանագրերը, եթե կանոնադրությամբ այդ հարցի լուծումը վերապահված չէ խորհրդի իրավասությանը: Վերը նշված սուբյեկտների շարքում իր կարգավիճակով առանձնանում է միանձնյա գործադիր մարմինը: Որպես կանոն, բաժնետիրական ընկերության միանձնյա գործադիր մարմնի (գլխավոր տնօրեն, տնօրեն) հետ կնքվում է աշխատանքային պայմանագիր, որի առարկան ընկերության կառավարումն է: Միանձնյա գործադիր մարմինը վարձվում է Ընկերության սեփականատիրոջ (սեփականատերերի) կողմից՝ որպես վարձու աշխատող, ով պետք է գործի ի շահ Ընկերության և լինի Ընկերության ներկայացուցիչը ոչ միայն պետական մարմինների, քաղաքացիական շրջանառության մյուս մասնակիցների, այլև Ընկերության աշխատողների հետ փոխհարաբերություններում: Առկա իրավակարգավորման պայմաններում ստացվում է, որ միանձնյա գործադիր մարմինը կարող է կամայականորեն, առանց հիմնավորված պատճառի (պատճառաբանության) ազատվել աշխատանքից (զբաղեցրած պաշտոնից), ինչը չի բխում ՀՀ աշխատանքային օրենսդրության, ներառյալ նաև՝ ՀՀ վավերացրած միջազգային պայմանագրերով սահմանված պարտավորություններից:

Հարկ ենք համարում նշել, որ ՀՀ Վճռաբեկ դատարանը կոնկրետ գործով արտահայտել է իր դիրքորոշումը, որով նույնպես հաստատված է համարվել, որ կողմերի միջև, բացի զուտ կորպորատիվ հարաբերություններից, առկա է նաև աշխատանքային իրավահարաբերություն: Մասնավորապես, Վճռաբեկ դատարանն իր թիվ ԵԿԴ/1896/02/13 քաղ.գործով 28.12.2015. կայացրած որոշման մեջ նշել է, որ <<բաժնետիրական ընկերության տնօրենի իրավական կարգավիճակի և աշխատողի իրավական կարգավիճակի էական տարբերությամբ պայմանավորված՝ տվյալ դեպքում բացակայում են ՀՀ աշխատանքային օրենսդրությամբ սահմանված դասական գործատու-աշխատող հարաբերությունները>>: Այսինքն՝ եթե երկու անձանց միջև կնքվում է <<աշխատանքային պայմանագիր>>, նրանց միջև աշխատանքային հարաբերություններ չի առաջանում, սակայն ՀՀ Աշխատանքային օրենսգրքի 83-րդ հոդվածը, տալով աշխատանքային պայմանագրի հասկացությունը, նշում է, որ <<աշխատանքային

պայմանագիրը համաձայնություն է աշխատողի և գործատուի միջև(...)»», հետևաբար աշխատանքային պայմանագիր այլ սուբյեկտների միջև չի կնքվում:

Ստացվում է, որ բաժնետիրական ընկերության միանձնյա գործադիր մարմինը, ով Ընկերության սեփականատիրոջ (այլ լիազորված անձի) հետ կնքում է աշխատանքային պայմանագիր, ուստի նրա և Ընկերության փոխհարաբերությունների վրա պետք է տարածվի ՀՀ աշխատանքային օրենսդրությունը, մասնավորապես նաև՝ ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքով սահմանված երաշխիքային դրույթները՝ կապված երաշխավորված աշխատանքի իրավունքի ապահովման հետ, ինչը բխում է նաև ՀՀ Սահմանադրության 57-րդ հոդվածից, համաձայն որի՝ «<յուրաքանչյուր աշխատող ունի աշխատանքից անհիմն ազատվելու դեպքում պաշտպանության իրավունք>>»:

ՀՀ Աշխատանքային օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 8-րդ կետն ամրագրում է աշխատանքային հարաբերությունների կայունության սկզբունքը, որն, ըստ էության, երաշխավորված աշխատանքի իրավունքի իրացումն է ՀՀ Աշխատանքային օրենսգրքում: Այս իմաստով «<Բաժնետիրական ընկերությունների մասին>>» ՀՀ օրենքի քննարկվող հոդվածը հակասում է նաև աշխատանքային հարաբերությունների կայունության սկզբունքին:

«<Բաժնետիրական ընկերությունների մասին>>» ՀՀ օրենքի 88-րդ հոդվածի 5-րդ մասի առկա իրավակարգավորումը հակասում է նաև Վերանայված Եվրոպական Սոցիալական Խարտիայի 24-րդ հոդվածին, որն ամրագրում է, որ «<աշխատանքից ազատելու դեպքերում աշխատողների պաշտպանվածության իրավունքի արդյունավետ կիրառումը ապահովելու նպատակով Կողմերը պարտավորվում են ճանաչել՝ պատշաճ փոխհատուցման կամ այլ համապատասխան օգնության նկատմամբ այն աշխատողների իրավունքը, որոնք աշխատանքից ազատվել են առանց հիմնավորված պատճառի:>>

Աշխատանքային պայմանագիրն աշխատողի կամքին հակառակ դադարեցնելը, ըստ էության, իրավական պատասխանատվություն կրելու յուրօրինակ դրսևորում է, և այն առանց հիմնական պատճառի իրականացնելը հակասում է նաև ըստ մեղքի պատասխանատվության ընդհանուր կոնցեպցիային:

Նախագծի ընդունմամբ ակնկալվում է պահպանել աշխատանքային հարաբերությունների կայունության սկզբունքը, կանխել սեփականատիրոջ՝ ոչնչով չպատճառաբանված ցանկությունը վարձու աշխատողի հետ աշխատանքային հարաբերությունները դադարեցնելու հարցում: